

UPPFÖLJNING 2025

Kretsloppsplan 2021-2030

Burlövs kommun och Malmö stad



Innehållsförteckning

Förord: Textilkaos, lustgastuber och minskat restavfall	3
Inledning.....	4
Kretsloppsplanens uppföljning.....	6
Uppföljningsmetoder	6
Utmaningar med uppföljningsmetoderna	6
Uppföljning av kommunernas förvaltningar, kommunalförbund och de kommunägda bolagen.....	6
Målområde 1 - Förebyggande av avfall.....	8
Delmål 1.1 Avfall under kommunalt ansvar ska minska med 30 procent till år 2030	8
Resultat 2025 delmål 1.1	9
Delmål 1.2 Verksamhetsavfall ska minska till år 2030	11
Resultat 2025 delmål 1.2	11
Delmål 1.3 Mängden matsvinn i kommunalt avfall ska minska med 50 procent till år 2030.....	11
Resultat 2025 delmål 1.3	11
Målområde 2 - Effektiv återanvändning	14
Delmål 2.1 Återbruk av produkter ska öka inom kommunen, kommunalförbund och kommunala bolag till år 2030	14
Resultat 2025 delmål 2.1	14
Delmål 2.2 Grovavfallet som kommunen samlar in ska minska med 20 procent senast 2030	16
Resultat 2025 delmål 2.2	17
Målområde 3 - Minskat spill	19
Delmål 3.1 Restavfallsmängderna ska minska med 50 procent till år 2030	19
Resultat 2025 delmål 3.1	19
Delmål 3.2 Antalet skräp på land och vid vatten ska vara 50 procent färre år 2030.....	22
Resultat 2025 delmål 3.2	22
Delmål 3.3 Allt farligt avfall ska sorteras rätt senast år 2030	24
Resultat 2025 delmål 3.3	24
Målområde 4 - Förtroende och samverkan.....	28
Delmål 4.1 Användarnas förtroende har ökat för hela avfallskedjan år 2030.....	28
Resultat 2025 delmål 4.1	28
Delmål 4.2 En tillgänglig avfallshantering som styr uppåt i avfallshierarkin år 2030	29
Resultat 2025 delmål 4.2	29
Avslutningsvis – några ord från projektledaren för Kretsloppsplanen.....	33

Förord: Textilkaos, lustgastuber och minskat restavfall

Vi kan med glädje blicka tillbaka på det gångna året och konstatera att VA SYD lyckades både nå och överträffa sitt delmål att minska restavfallet till 155 kg per invånare, genom att minska avfallet till 152 kg per invånare! VA SYDs mobila insamlingstjänst Pop-up Returen fick sitt stora genomslag under 2025. Och dessutom sänktes vår avfallstaxa för tredje året i rad.

Det rör sig generellt snabbt i avfallslagstiftning vilket innebär att vi alla påverkas på något sätt. Nu är det inte långt kvar till fastighetsnära insamling av förpackningar, matavfall och restavfall. Från och med årsskiftet 2026/2027 ska det vara på plats. Då införs också krav på källsortering på populära platser som exempelvis torg och parker.

Det var nog ingen som missade att det vid årsskiftet 2024/2025 infördes krav på att samla in och återvinna textilavfall från hushåll och verksamheter. Fullt väntat eftersom kravet följer både omställningsarbetet och EU:s avfallstrappa som gäller för alla medlemsländer i EU. Men det som blev ett bekymmer var att befolkningen var väldigt duktig på att sortera ut just textil i kombination med att det produceras väldigt mycket textil och plötsligt stod vi där, mitt i ett textilkaos! Det tvingade avfallsbranschen till att uppvakta regeringen via Avfall Sverige för att belysa alla de svårigheter som uppstod runtomkring i vårt land. Så den 1 oktober beslutade regeringen om undantag från delar av regelverket, att du får lov att slänga din trasiga strumpa i restavfallet, vilket gjorde att situationen lugnade ner sig. Så nu inväntar vi alla det nu EU-beslutade producentansvaret för textil som bör vara på plats år 2028.

Arbetet med avfall speglar ofta samhällets utveckling. En fråga som snabbt seglade upp högt på dagordningen, och krävde extra snabb hanteringen, var lustgastuber. Många unga började använda lustgas som berusningsmedel och de tomma behållarna hamnade ofta felsorterat i restavfallet, där behållarna utgjorde stor explosionsrisk och blev till en samhällsfara. Numera är berusningssyfte med lustgas förbjudet vilket har lett till att lustgasbehållarna har minskat kraftigt i antal. Så där får vi väl ändå säga att vi vann ett säkrare samhälle. Men apropå lustgastuber, hur ska de då egentligen hanteras när de blir till avfall? Jo, som farligt avfall. Och apropå farligt avfall, där har vi en stor utmaning. Det finns generellt sätt stora mängder farligt avfall ute i vårt samhälle, tänk bara på all elektronik, där behöver vi bli bättre och se till att det farliga avfallet hamnar på rätt ställe. För det finns bra insamlingslösningar idag. Men däremot ser vi att det finns behov av att öka kunskapen om vad som är ett farligt avfall så det inte hamnar i restavfallet. Vi har därför i år valt att lyfta fram just farligt avfall som årets fokusområde i årets Uppföljningsrapport.

Vad väntar framöver?

Det kommer att krävs fortsatt fokus och samarbete för att vi ska nå de uppsatta målen med kraftigt minskade avfallsmängder och ökad materialåtervinning. Att tillämpa hela avfallstrappan tillsammans med nya riktade insatser är vägen framåt. Tillsammans ser vi till att det är lätt för Malmö och Burlövsborna att göra rätt!

Trevlig läsning!

Gunilla Holmberg, avdelningschef Avfall

VA SYD, maj 2026

Inledning

Kretsloppsplanen är ett lagstadgat styrdokument för Burlövs kommun och Malmö stad. Den anger färdplanen mot en klimatneutral resurs- och avfallshantering och hur kommunerna avser att uppfylla nationella, regionala och lokala mål inom avfallsområdet. Ett av planens huvudsyften är att förhindra farligt avfall från att spridas vidare i kretsloppet.

Kretsloppsplanen innehåller fyra målområden och tio delmål. Till varje delmål finns det beskrivet åtgärder samt ansvariga aktörer som är särskilt viktiga för att uppnå delmålen. Åtgärderna är inte detaljerade eller tidsatta, vilket innebär att de kontinuerligt måste utvecklas i färdplanen som tas fram gemensamt av VA SYD och kommunernas förvaltningar. Ansvaret för att arbeta för att uppnå planens delmål och åtgärder är ett gemensamt ansvar inom kommunerna och för andra aktörer som är aktiva inom kommunen. För de flesta delmål gäller basåret 2019 och för alla delmålen är målåret år 2030. Från och med år 2025 följer uppföljningsrapporten upp på den reviderade versionen av Kretsloppsplanen, som antogs av kommunfullmäktige i både Burlövs kommun och i Malmö stad under våren 2025.

Årets fokus 2025 är farligt avfall (FA)

I årets uppföljningsrapport kommer vi titta närmare på farligt avfall, delmål 3.3 *"Allt farligt avfall ska sorteras rätt år 2030"*. För att avgifta kretsloppet är det viktigt att det farliga avfallet sorteras ut och lämnas in på rätt sätt och på rätt plats. Farliga ämnen kan finnas i väldigt små mängder i olika produkter men sammantaget kan de göra stor skada om de hamnar fel.

Fördjupningsämne 2025: farligt avfall
Läs mer på s. 24

Sammanfattning av 2025 års resultat

När vi sammanfattar resultatet för 2025 kan vi konstatera att fyra mål har uppnåtts eller kommer troligen att uppnås om vi fortsätter arbeta så som vi gör idag. Fyra mål kräver ytterligare insatser för att kunna uppnås och två av målen visar på negativ trend.

Tabell 1. Tabellen visar en sammanställning över delmålens resultat för år 2025 jämfört med föregående år.

Mål	Resultat 2025	Förändring från föregående år	Hur nära målet är vi?	Bedömning att nå målet
Målområde 1 - Förebyggande av avfall				
Delmål 1.1 Avfall under kommunalt ansvar ska minska med 30 procent till år 2030	361 kg/inv	-5 kg/inv	- 66 kg/inv	
Delmål 1.2 Verksamhetsavfall ska minska till år 2030	Data saknas	Data saknas	Data saknas	
Delmål 1.3 Mängden matsvinn i kommunalt avfall ska minska med 50 procent till år 2030	Ögonblicksbild 26 kg/invånare	+ 12 kg/inv	- 9 kg	
Målområde 2 - Effektiv återanvändning				
Delmål 2.1 Återbruk av produkter ska öka inom kommunens organisation, kommunalförbund och kommunala bolag till år 2030	Malmö 31,6 procent Burlöv 979 st	Malmö + 8,6 procent Burlöv + 768 st		
Delmål 2.2 Grovavfallet som kommunen samlar in ska minska med 20 procent senast år 2030	47 kg/invånare	-1 kg/inv	Målet uppnått	
Målområde 3 - Minskat spill				
Delmål 3.1 Restavfallsmängderna ska minska med 50 procent till år 2030	152 kg/invånare	-6 kg/inv	- 59 kg/inv	
Delmål 3.2 Antalet skräp på land och vid vatten ska vara 50 procent färre år 2030	Ögonblicksbild Genomsnittligt antal skräpföremål på land per 10 m2 Snitt för antal skräpföremål vid hav per vecka	Ökar i vissa områden och minskar i andra områden		
Delmål 3.3 Allt farligt avfall ska sorteras rätt senast år 2030	Ögonblicksbild 2,4 kg/invånare	+ 0,8 kg/inv	-2,4 kg/inv	
Målområde 4 - Förtroende och samverkan				
Delmål 4.1 Användarnas förtroende har ökat för hela avfallskedjan år 2030	Ingen mätning gjordes 2025			
Delmål 4.2 En tillgänglig avfallshantering som styr uppåt i avfallshierarkin år 2030	Samverkan redovisas			

Kretsloppsplanens uppföljning

Enligt avfallsförordningens 9 kap 8 § ska avfallsplanens uppgifter ses över minst vart fjärde år och uppdateras vid behov. Under 2024 pågick översynsarbetet av Kretsloppsplanen, vilket resulterade i att en reviderad Kretsloppsplan kunde antas av kommunfullmäktige i Burlövs kommun den 7 april 2025 och av kommunfullmäktige i Malmö stad den 18 juni 2025.

Den reviderade planen påverkar inte själva uppföljningen något nämnvärt förutom att tre delmål justerades. I delmål 1.2 om verksamhetsavfall, togs procenttalet bort och ersattes med "ska minska" på grund av att det fortfarande inte finns tillförlitliga data att analysera. I delmål 2.1 om återbruk, ersattes ordet återanvändning med återbruk och samtidigt lades kommunalförbund till. I delmål 2.2 om grovavfall togs en bisats bort om hur minskning av grovavfall skulle gå till.

Uppföljningsmetoder

Kretsloppsplanens mål följs upp med hjälp av statistik som lämnats in av SYSAV, Sydskånes avfallsaktiebolag, till VA SYD som sedan lägger in statistiken i Avfall Sveriges nationella databas- och statistikportal Avfall web. SYSAV samlar in statistik genom att de väger in allt insamlat material som kommer till deras anläggning för behandling. Utifrån invägningssiffrorna beräknar de sedan fram en genomsnittssiffra som är baserad på invånarantal. SYSAV använder sig också av plockanalyser för att få fram statistik.

För att mäta hur kunderna upplever att avfallshanteringen fungerar och hur stort deras förtroende är för hela avfallskedjan görs enkätundersökningar hos VA SYDs kunder med jämna mellanrum. När det gäller målet om nedskräpning används Håll Sverige Rents mätmetod både i Burlövs kommun och i Malmö stad.

En del av Kretsloppsplanens mål saknar fortfarande standardiserade uppföljningsmetoder, exempelvis inom verksamhetsavfall samt återanvändning och återbruk. Här använder vi respektive kommuns uppföljningssystem i den mån det går.

Utmaningar med uppföljningsmetoderna

Både plockanalyser (uppföljning av delmål 1.3 samt 3.3) och nedskräpningsmätningar (uppföljning av delmål 3.2) visar ögonblicksbilder. Båda mätmetoderna är vedertagna verktyg i kommunernas kvalitetsarbete och avfallsplanering. Däremot vill vi i diagram och tabeller vara tydliga med att resultaten bara visar ögonblicksbilder. Utfallen kan variera och representerar inte nödvändigtvis det långsiktiga genomsnittet. Men det ger ändå en fingervisning i hur mycket det slängs och hur sammansättningen av avfallet ser ut.

Uppföljning av kommunernas förvaltningar, kommunalförbund och de kommunägda bolagen

I februari 2026 skickade VA SYD ut Kretsloppsplanens uppföljningsremiss för året 2025 till Malmö stads och Burlövs kommuns förvaltningar samt till MKB, Burlövsbostäder och VA SYD. Uppföljningsremissen kunde besvaras fram till och med den 25:e mars 2026. Inkomna svar kompletterar tillsammans med data från Avfall web underlaget till Uppföljningsrapporten för 2025. Kommunernas svar har sammanställts och bifogas till nämnderna tillsammans med informationsärendena om Kretsloppsplanens uppföljningsrapport för 2025.

Från Malmö stad har följande förvaltningar svarat: arbetsmarknads- och socialförvaltningen, fastighets- och gatukontoret, fritidsförvaltningen, funktionsstödsförvaltningen, förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen, hälsa, vård och omsorgsförvaltningen, kulturförvaltningen, miljöförvaltningen, serviceförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och stadskontoret.

Burlövs kommun har svarat samtidigt som Burlövsbostäder vänligen avböjde möjligheten.

MKB har besvarat remissen och VA SYD har lämnat in två svar, ett från avfallsavdelningen och ett från upphandlingsenheten hos VA SYDs VA-verksamhet. VA SYDs svar har sammanfogats till ett gemensamt.

Målområde 1 - Förebyggande av avfall

En stor del av miljöbelastningen sker när produkter tillverkas eftersom det går åt en stor mängd råvaror och energi. Att förebygga avfall ger stora vinster både för miljön och ekonomin. Exempelvis förebygger vi avfall när vi använder produkter längre, eller väljer att hyra, dela eller låna saker av varandra istället för att alla köper eget.

Kommunerna kan till viss del påverka både hushållens och verksamheternas avfallsmängder. Genom att själv leda utvecklingen och vara ett föredöme som visar att man lever som man lär. Men att få till beteendeförändring och att påverka konsumenterna att fatta kloka val är också viktiga aspekter i det här arbetet. Att förebygga avfall generellt är viktigt, men det finns några avfallskategorier som behöver prioriteras mer framför andra utifrån vilken effekt det ger. De avfallskategorier som är prioriterade att förebygga inom Burlövs kommun och Malmö stad är *textil, elektronik* samt *bygg- och rivningsavfall*.

Delmål 1.1 Avfall under kommunalt ansvar ska minska med 30 procent till år 2030

*Avfall under kommunalt ansvar** inkluderar så kallat *kommunalt avfall*** som slam från enskilda avlopp samt bygg- och rivningsavfall som inte har producerats i en yrkesmässig verksamhet. Det tidigare samlingsbegreppet var hushållsavfall och liknande avfall från verksamheter (exempelvis restauranger och förskolor).

*Avfall under kommunalt ansvar

Kommunen är enligt 15 kap. 20 a § miljöbalken skyldig att borttransportera det avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken. Den kommunala renhållningsskyldigheten omfattar avfallsslagen:

- kommunalt avfall,
- avloppsfraktioner och filtermaterial från enskilda avloppsanläggningar, som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter, om anläggningen endast används för a) hushållsspillvatten, eller b) spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållsspillvatten,
- latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar, och
- bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet.

**Kommunalt avfall

15 kap. 3 § miljöbalken definierar kommunalt avfall som avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. Avfall från tillverkning, jord- och skogsbruk, fiske, septiktankar, avloppsnät och avloppsrening, samt uttjänta bilar, omfattas inte av begreppet kommunalt avfall.

Även om avfall från septiktankar och avloppsrening inte är kommunalt avfall har kommunen enligt 15 kap 20 § miljöbalken ansvar för att behandla och borttransportera vissa avloppsfraktioner.

Källa: <https://www.avfallsverige.se/avfallshantering/kommunalt-ansvar/avfall-under-kommunens-ansvar/>

För att uppnå målet om en gemensam klimatneutral resurs- och avfallshantering måste de totala avfallsmängderna i Burlöv och Malmö minska, både vad gäller avfall som våra invånare producerar och det avfall som våra kommunala verksamheter producerar. Vi måste alla ställa om våra konsumtionsmönster så att saker och produkter stannar kvar längre i kretsloppet och bidrar till att behovet av nya resurser minskar.

Målet följs upp genom att mäta mängden avfall under kommunalt ansvar som uppkommer i förhållande till antal invånare. Uppföljningen görs i avfallsbranschens gemensamma statistiksystem Avfall Web. Redovisningen och uppföljningen sker kommunvis.

Av Kretsloppsplanen framgår det att basårsvärdet är 421 kg/person. Värdet tar också hänsyn till antalet gästnätter och fritidsboende i kommunen.

Resultat 2025 delmål 1.1

Totala mängden avfall (exklusive trädgårdsavfall och konstruktionsmaterial) var 361 kg per person. Det är en minskning med 5 kg mellan 2024 och 2025 från föregående år och en total minskning från basåret med 14 procent. För att nå målet krävs ytterligare minskning med 66 kg.

Minskningarna som har skett är i kategorierna insamlat restavfall, som minskade med drygt 5 kg per person, och grovavfall som minskade med drygt 6 kg per person. Mängden insamlat matavfall ökade från 40 kg per person till 42 kg per person, vilket kan indikera en förbättrad källsortering.

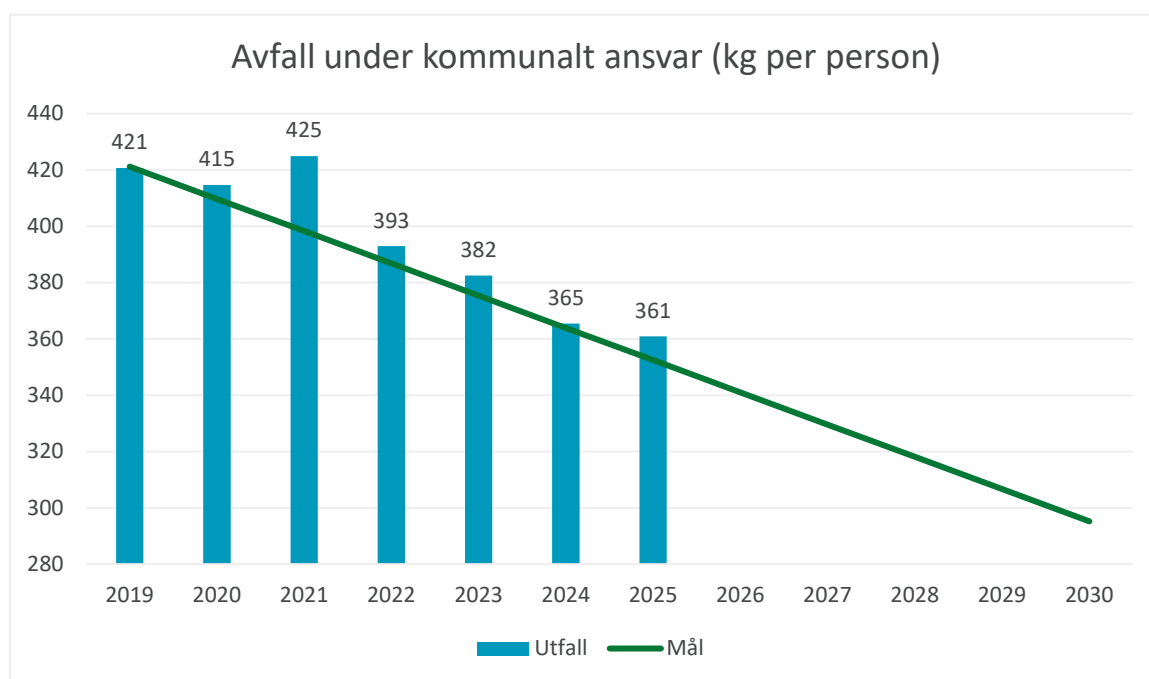
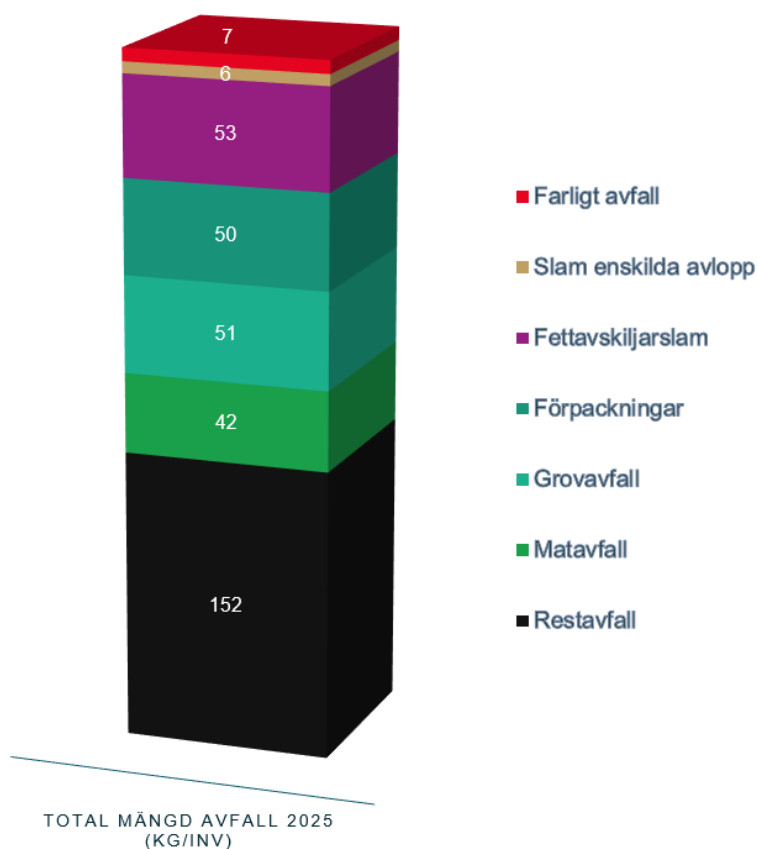


Diagram 1. Diagrammet visar totala mängden avfall under kommunalt ansvar (exklusive trädgårdsavfall och konstruktionsmaterial) fördelat på kilogram per person mellan åren 2019 fram till 2025.



Figur 1. Bilden visar den totala mängden avfall under kommunalt ansvar (exklusive trädgårdsavfall och konstruktionsmaterial) fördelat på kilogram per person år 2025.

Goda exempel

Avfallet som inte uppstår är det bästa avfallet

I Malmö stad har förvaltningarna framförallt genomfört kompetenshöjande aktiviteter kring upphandling, inköp och förbyggande av avfall.

Kulturförvaltningen har inom ramen för Konsthallens pedagogiska verksamhet, som årligen omfattar cirka 17 000 deltagare, under 2025 arbetat aktivt med återvinning och hållbarhetsfrågor. Under året har sophantering utvecklats i samarbete med VA SYDs tjänst Avfallssnåla verksamheter, för bättre sortering och öka möjligheten för att återanvända material.

Hos VA SYD finns bland annat en lånelåda för hämtmat, som anställda kan ta med sig ut på stan när de ska köpa lunch. Genom att använda lånelådan minskar restaurangernas behov av engångsförpackningar samtidigt som avfallet minskar hos den som hämtat takeaway-lunchen. Med tanke på det goda resultatet hoppas VA SYD att fler företag och verksamheter i Malmö och Burlöv kikar närmre på lånelådesystemet och förhoppningsvis inför något liknande hos sig.

Delmål 1.2 Verksamhetsavfall ska minska till år 2030

Verksamhetsavfall är det avfall som verksamheter ger upphov till som kommunen inte har ansvar för att samla in. Däremot har kommunen möjlighet att sätta mål för sådant avfall. Kommunerna har också möjlighet att påverka med hjälp av olika styrmedel som står till förfogande, exempelvis rådgivning och tillsynsfunktioner. Verksamheter producerar stora mängder avfall vilket innebär att miljövinster blir stora om de förbättrar sitt avfallsförebyggande arbete.

Resultat 2025 delmål 1.2

Det saknas tyvärr data att följa upp på i dagsläget.

Däremot finns det numera en åtgärd i den reviderade Kretsloppslanen från och med år 2025 om att "De kommunala miljöstrategiska funktionerna tillsammans med VA SYD ska undersöka möjligheten att få till en fungerande datainsamling. Arbetet sker i nära samarbete med verksamheterna." Detta arbetet är tänkt att startas upp under 2026.

Goda exempel

[Fastighets- och gatukontoret stärker arbetet med massor](#)

Under förgående år anställde fastighets- och gatukontoret i Malmö stad en masskoordinator för att tillsammans med andra funktioner inom staden bidra till en mer cirkulär masshanteringen.

[VA SYD utreder möjligheter med massor](#)

Hos VA SYD har ytterligare en masshanteringsutredning genomförts för att utreda möjligheterna för ett masslogistikcenter, också kallat MLC, för att dels minska transportsträckor men också för att kunna få till ett cirkulärt flöde av massor och därmed också minska behovet av inköp av ny råvara.

Delmål 1.3 Mängden matsvinn i kommunalt avfall ska minska med 50 procent till år 2030

Matsvinn är det onödiga matavfallet, det vill säga mat som hade kunnat ätas upp om den tagits om hand på rätt sätt. Mycket av den mat som produceras slängs vilket gör att matsvinnet utgör en betydande del av vår totala klimatpåverkan. Matsvinn förekommer i hela produktions-, försäljnings- och konsumtionskedjan för livsmedel och gör att miljöbelastningen från livsmedel blir onödigt stor. Att minska matsvinnet och öka resurshushållningen i livsmedelskedjan är därför ett prioriterat område i den nationella avfallsplanen och i det avfallsförebyggande programmet. Delmålet följs upp med plockanalyser. Dataunderlaget justeras sedan utifrån invånarantalet.

Resultat 2025 delmål 1.3

Mängden matsvinn redovisas genom en ögonblicksbild från plockanalyser. Under 2025 gjordes tio analyser, fem på villaområden och fem i flerbostadsområden. För 2025 får vi ett resultat på 25,7 kg per person i matsvinn.

Sedan Kretsloppsplanen började gälla 2021 har vi upptäckt att utgångsvärdet från år 2019 kan vara felvisande på grund av att olika utövare har använt plockanalysmetodiken olika. Metoden är numera kvalitetssäkrad så att resultaten från 2025 och framöver ska vara pålitliga. Det har lett till att värdet för 2025 är mer pålitligt än tidigare värden.

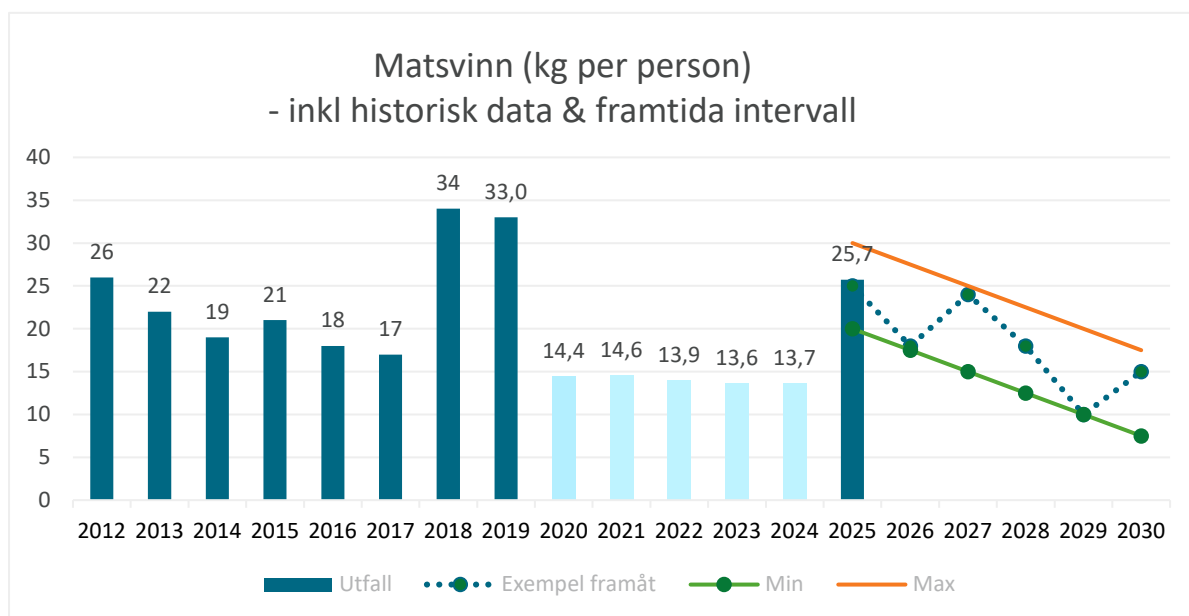


Diagram 2. Diagrammet visar en ögonblicksbild på mängden matsvinn i Burlöv och Malmö under tidsperioden år 2012 till 2025. Data baseras på plockanalyser som är genomförda åren 2012–2018, 2020, 2024 och 2025. För åren 2021 till 2023 baseras data på förgående år och justering av förändrat invånarantal. Data för åren 2020 till 2024 är osäkra på grund av osäkerhet kring utförda plockanalyser noggrannhet. Förslag att framtida utfallet hamnar inom ett intervall med + eller – 5 kilogram.

Värden före startåret 2019 visar också vilka värden som är rimliga och pekar på ett intervall mellan 20 och 30 kg. Eftersom det finns en stor osäkerhet i mätningen införs från och med år 2025 en övre och nedre gräns (+/- 5 kg) som intervallområde. Så länge utfallet håller sig inom intervallet bedömer VA SYD att man har ett rimligt resultat.

Goda exempel

Resterkocken bidrar till kunskap och bra matvanor hos våra barn och ungdomar

Resterkocken är en tävling som riktar sig till barn och unga i grundskola och fritids. Tävlingens syfte är att minska matsvinnet och samtidigt öka kunskapen om livsmedlens hållbarhet och användningsområden. Grundskolor och fritids kan rädda mat som riskerar att slängas – och samtidigt tävla om 10 000 kr, 2 000 kr eller 1000 kr i kontanter till klasskassan. I Malmö vann klass 9c på Sofielundsskolan årets tävling med rätten "Pang på potatisen", en potatisgratäng gjord med vegofärs. Rätten komponerades av niondeklassarna Lananh och Melinda. Men hur kommer en tävling som Resterkocken in i skolans verksamhet? Jo, tävlingen är som gjord för att passa in perfekt i hemkunskapen, där resurshushållning är en central del av ämnet tillsammans med hälsa, ekonomi och miljö som tillsammans ger våra ungdomar de allra bästa förutsättningarna inför livet som vuxen.

Sommarkollo i Burlöv bidrar till både minskat matsvinn och bygger social trygghet

Under sommaren 2025 arrangerade Burlövs kommun ett nytt sommarkollo för barn och ungdomar i kommunen. Det blev ett kockkollo med fokus på hållbar och medveten matlagning. Här fick deltagarna lära sig om råvaror i säsong, hur man bäst tar vara på maten så att matsvinnet minskar

och att mat, hälsa och miljö faktiskt hänger ihop. Kockkollot blev en rungande succé som gav både matglädje och gemenskap med nyvunna vänner.



Figur 2. En av aktiviteterna var att göra egen pasta från grunden.

Kockkollot blev till verklighet tack vare Burlövs kommuns investeringsanslag, som möjliggör för kommunen att testa nya idéer och funktioner som kan förbättra och utveckla kommunens verksamhet och service till medborgarna.



Figur 3. Fruktsmoothies är ett enkelt men bra sätt att ta vara på frukt och grönt.

Målområde 2 - Effektiv återanvändning

Mycket av det som konsumeras idag används under väldigt kort tid. Att på olika sätt möjliggöra återbruk kan bidra till att öka livslängden på produkter och minska förbrukningen av energi- och naturresurser.

Delmål 2.1 Återbruk av produkter ska öka inom kommunen, kommunalförbund och kommunala bolag till år 2030

Arbetet med återbruk och återanvändning av produkter har pågått ett bra tag inom kommunerna, till exempel genom Burlövs kommunala Återbruket och digitala TaGe och Malmö stads Återbyggdepån och Malvin, ett äldre internt återbrukssystem som håller på att vidareutvecklas för att nå stadens högt satta klimatomställningsmål. Men vi behöver höja blicken ytterligare och framförallt titta på hur vi kan öka återanvändningen av fler avfallstyper som exempelvis bygg- och rivningsavfall och schaktmassor. Schaktmassor består av jord, grus och sten som grävs upp i samband med olika former av anläggningsarbeten. Uppgrävda massor ersätts ofta idag med nybruten råvara från ändliga naturresurser för att vara säkra på att materialet är rent och för att minska behovet av kostsam och tidskrävande provtagning.

Kretsloppsplanen har fyra prioriterade områden för återanvändning av produkter: möbler, IT-produkter, massor och bygg- och rivningsavfall. I dagsläget sker det redan återbruk och återanvändning av produkter inom de kommunala förvaltningarna, men det finns tyvärr ingen gemensam mätmetod för tre av de fyra prioriterade fraktionerna. Arbeta pågår för att ta fram mätmetod för fraktionerna IT-produkter, massor och byggavfall.

När det gäller uppföljningsmetoder generellt sett finns det en stor efterfrågan även nationellt och utveckling sker inom området, men det tar tid att få på plats i större skala. I våra kommuner finns det redan en hel del cirkulära lösningar på plats samtidigt som det utvecklas nya. Nationella marknadsplattformar, tillsammans med kommunernas egna interna system för material och produkter tillgängliga för återbruk, kommer på sikt ge en betydligt bättre överblick över den totala mängden återbruk/återanvändning av produkter som sker redan idag.

Resultat 2025 delmål 2.1

Sedan år 2019 följs användningen av avtalet för återbrukade möbler och relaterade tjänster i Malmö stads verksamheter och förvaltningar. Den totala inköpssumman avseende återbrukade kontorsmöbler för Malmö stad, förutom skolförvaltningarna, har ökat från 2,1 miljoner kronor till 22,8 miljoner kronor under den redovisade tidsperioden. Totalt sett har andelen inköpta återbrukade möbler ökat mellan åren 2019 till 2025, från 8,6 procent till 31,6 procent.

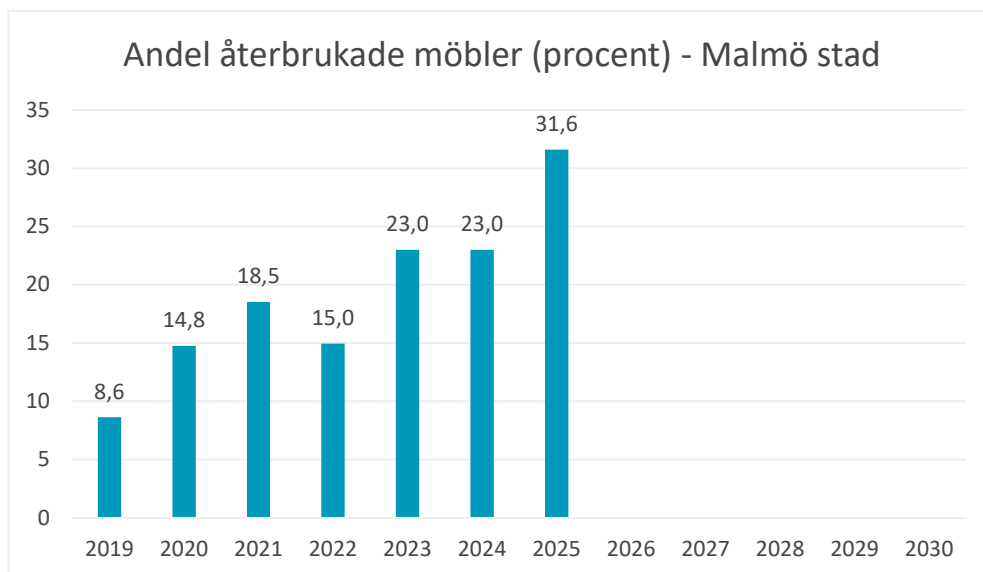


Diagram 4. Diagrammet visar andelen återbrukade möbler och relaterade tjänster inom Malmö stad utifrån totala inköpssumman för möbelinköp. I statistiken ingår inte skolförvaltningarna eftersom utbud av återbrukade skolmöbler är begränsat.

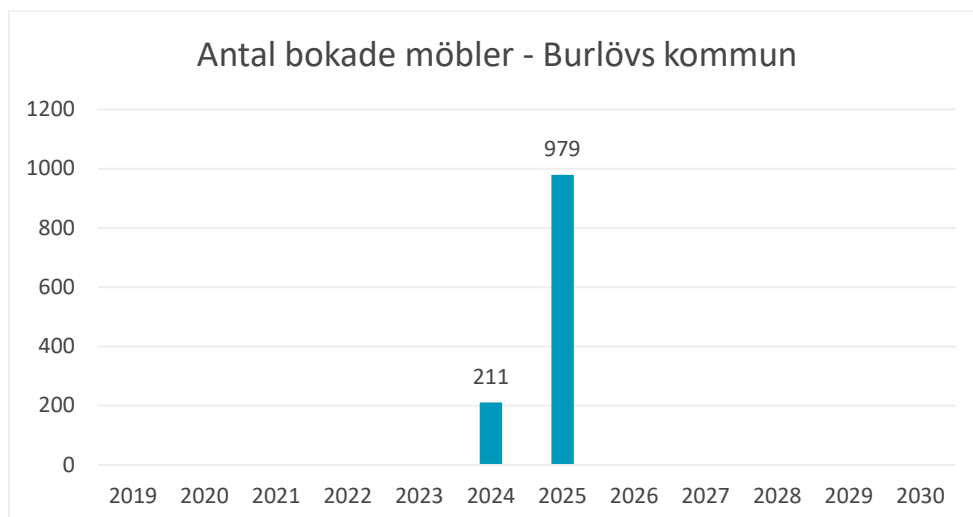


Diagram 3. Diagrammet visar antalet återbrukade möbler i Burlövs kommun via digitala plattformen TaGe. Plattformen lanserades 2024 och har därför startvärde från år 2024.

Sedan år 2024 kan Burlövs kommun mäta återbruksstatistik via TaGe som numera är en digital plattform för kommuninternt återbruk. Burlövs återbruksstatistik från TaGe visar för 2025 att 979 återbrukade möbler bokades av kommunens verksamheter och därmed gjordes en besparing på 1,6 miljoner kr och 12 904 kg koldioxidekvivalenter jämfört med motsvarande inköp av nyproducerade möbler. Dessvärre räknas inte övriga produkter som inte är möbler in i datan, men även inom övrigt-kategorin har återbruket ökat under mätperioden. Förhoppningsvis kommer det framöver gå att mäta även på andra kategorier som inte är möbler.

Goda exempel

Kvartersnära återbrukslokal startades upp i samarbete mellan VA SYD och MKB

MKB blev tidigt inspirerade av VA SYDs återbruksfunktion Returen på Spårvägen i den relativt nya stadsdelen Norra Sorgenfri i Malmö. När det sedan blev dags för Returen att avvecklas för något år

sedan lämnade VA SYD över hyllor och driftsrutiner till MKB. Kort därefter uppstod en kvartersnära återbruksfunktion i ett av MKBs bostadsområden, nämligen Återbrukslokalen i Augustenborg. Återbrukslokalen invigdes i september 2025 och har sedan dess fått många besök både från boenden i närområdet men också en hel del studiebesök från när och fjärran.



Figur 4. Bildcollage från MKBs kvartersnära Återbrukslokal i Augustenborg Malmö.

Delmål 2.2 Grovavfallet som kommunen samlar in ska minska med 20 procent senast 2030

Enligt en utredning från IVL Svenska Miljöinstitutet är 20 procent av grovavfallet inte avfall utan fullt fungerande och kommersiellt gångbara produkter. Om man inte kastar bort fungerande produkter som avfall utan istället börja återanvända och återbruka produkterna kan flera vinster göras. Det kan leda till minskade ekonomiska utgifter för hushållen då återbrukade produkter tenderar att vara lite billigare, men också bidra till att minska avfallsmängderna och samtidigt minska miljö- och klimatpåverkan. För att uppnå målet behöver insamlingen på våra återvinningscentraler förändras till att istället fokusera på att samla in avfall som kan förberedas för återanvändning.

I uppföljningen har vi inte tittat på allt grovavfall utan enbart på fyra fraktioner från återvinningscentraler; brännbart, trä, metall (skrot) och plast. De fyra fraktionerna valdes utifrån AFRYs rapport, Uppföljningsmetoder för kretsloppsplanen (2022), då dessa kan minskas med 20 procent genom ökad återanvändning.

Resultat 2025 delmål 2.2

Grovavfallet minskade med 1 kg per person (2 procent) mellan år 2024 och 2025. Det är också en minskning från basåret med 16,3 kg per person (26 procent). Detta innebär att Kretsloppsplanens slutmål för delmål 2.2 för år 2030 har uppnåtts redan år 2024. Det är främst brännbart avfall och träavfall som minskat i mängd de senaste åren. Mängderna kommunplast och träavfall har varit nästintill oförändrade.

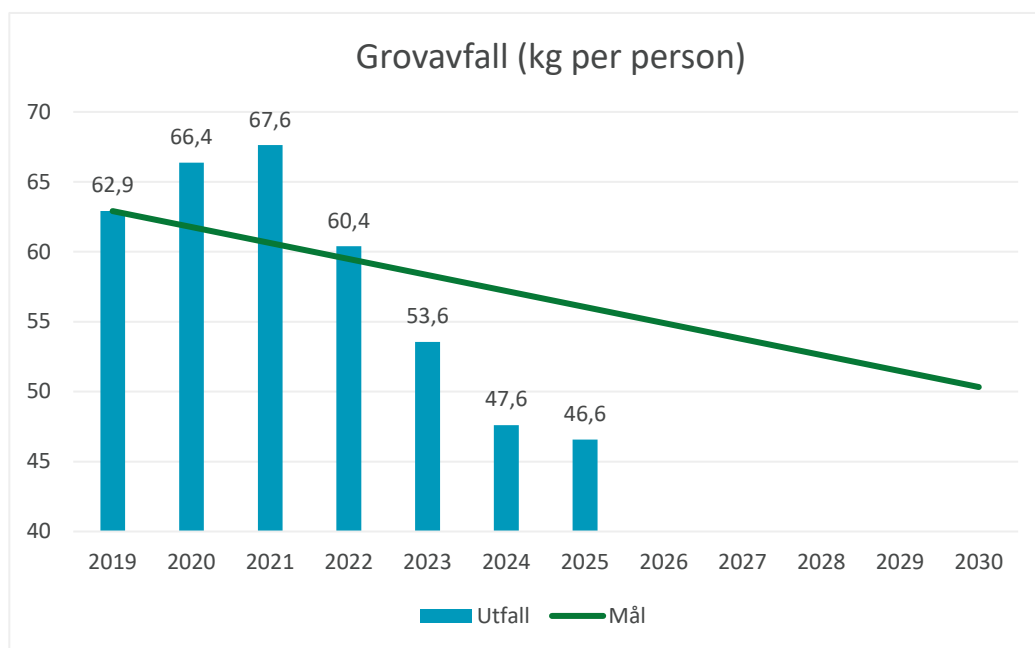


Diagram 5. Diagrammet visar mängden grovavfall (brännbart avfall, träavfall, metallskrot och kommunplast) i Burlöv och Malmö fördelat på kilogram per person under tidsperioden år 2019 till 2025.

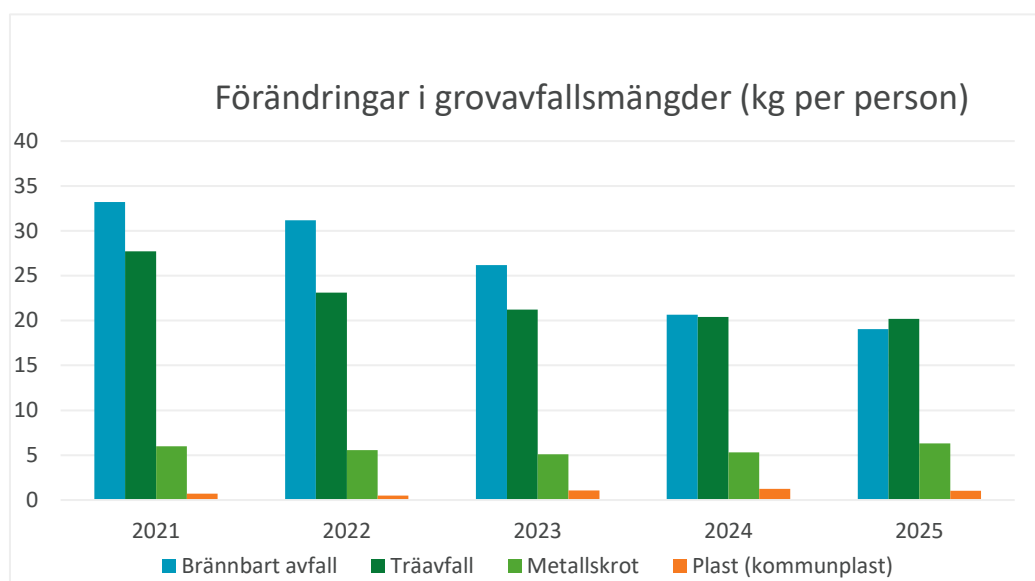


Diagram 6. Diagrammet visar förändringarna i mängder brännbart avfall, träavfall (ej impregnerat virke), metallskrot och kommunplast (endast materialåtervinning) i Burlöv och Malmö fördelat på kilogram per person under tidsperioden år 2021 till 2025.

Goda exempel

VA SYD testar ny tjänst för grovavfall

Under hösten 2025 testade VA SYD en ny tjänst för kollihämtning av grovavfall. Tjänsten riktade sig till både villa och flerfamiljshus. Testet föll så pass väl ut att från och med mars 2026 erbjuds tjänsten till alla via VA SYDs hemsida: <https://www.vasyd.se/artiklar/avfall-och-soptomning-privat/hamtning-grovavfall>



Figur 5. På VA SYDs hemsida finns numera möjlighet att beställa hämtning av grovavfall i Burlöv och Malmö.

Funktionsstödsförvaltningen får hjälp av Handkraft för att minska sitt grovavfall

För att minska behovet av inköp av nya produkter inom funktionsstödsförvaltningen hjälper bland annat skapandeverksamheter inom daglig verksamhet och Handkraft till att ge trötta produkter ett nytt liv. Handkraft återanvänder exempelvis tyg- och byggprodukter.

Målområde 3 - Minskat spill

Spill från kretsloppet sker bland annat genom att återvinningsbara material sorteras fel och förbränns som restavfall eller genom nedskräpning. För att nå ett effektivt kretslopp krävs det att resurserna stannar kvar i kretsloppet och att spillet minskar.

Delmål 3.1 Restavfallsmängderna ska minska med 50 procent till år 2030

Enligt VA SYDs plockanalyser består den vanliga soppåsen av två tredjedelar felsorterat avfall. Det felsorterade avfallet är sådant avfall som genom rätt sortering hade kunnat undvikts att bli avfall. I den vanliga soppåsen hittar vi det största materialspillet eftersom det felsorterade materialet hade kunnat gå till både materialåtervinning och återanvändning istället för att gå direkt till energiåtervinning. Energiåtervinning innebär att materialets kretslopp tar slut och det bidrar dessutom till utsläpp av koldioxid som har negativ påverkan på miljön.

Resultat 2025 delmål 3.1

Mängden restavfall var 152 kg per person år 2025, vilket är en minskning med 6 kg per person (4 procent) mot föregående år och det är en total minskning med 34 kg per person (18 procent) mot basåret 2019. En trolig orsak till minskningen, enligt Avfall Sverige, är att det fortsatt är en ansträngd ekonomisk situation med inflation och osäkerhet i omvärlden vilket i sig kan bidra till en minskad konsumtion.

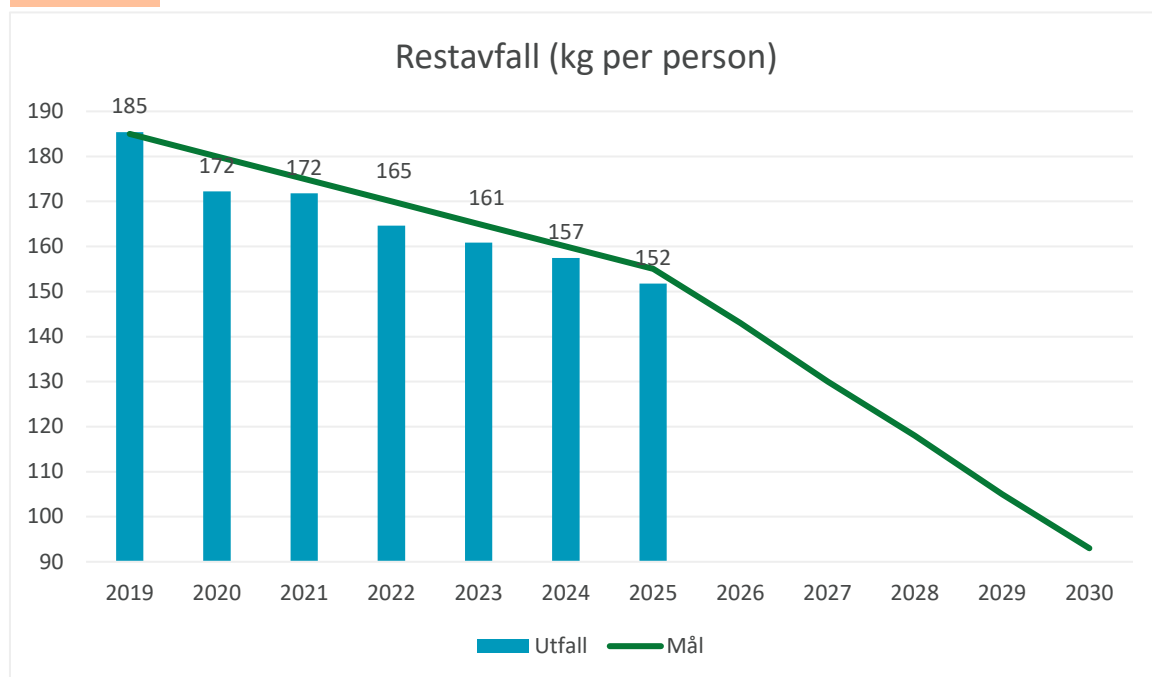


Diagram 7. Diagrammet visar mängden restavfall fördelat på kilogram per person i Burlöv och Malmö under tidsperioden år 2019 till 2025.

Restavfall samlas in från tre olika typer av boendeformer. När datan analyseras utifrån boendeformer ser vi i resultatet från 2025 att restavfallsmängderna är betydligt större i flerbostadshus och att det därför behöver sättas in fler insatser som riktar sig mot flerbostadshus.

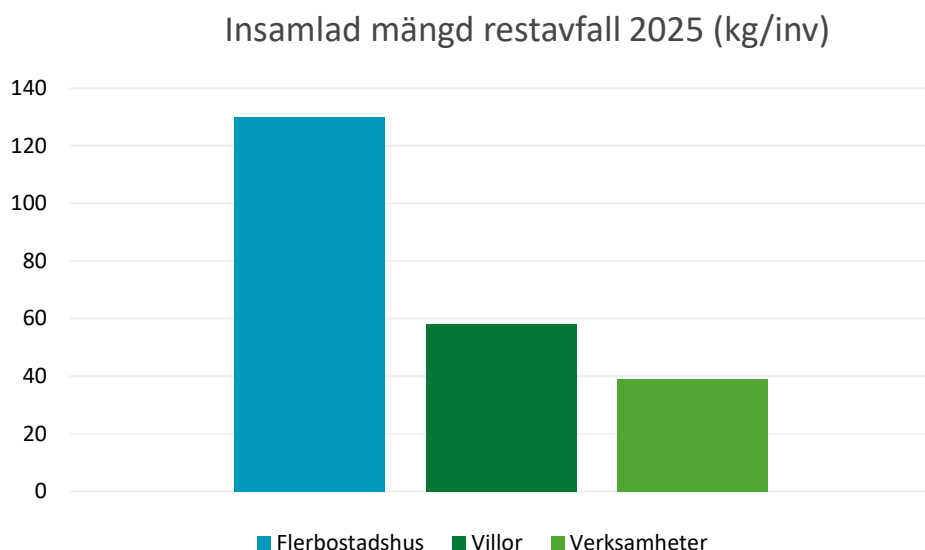


Diagram 8. Insamlade mängder restavfall under år 2025 fördelat på tre olika boendeformer.

Inom kategorin felsorterat i soppåsen är topptrion matavfall, pappersförpackningar och plastförpackningar.



Diagram 9. Diagrammet visar plockanalysernas resultat av innehållet i "den vanliga soppåsen" där 37,3 procent är sådant avfall som ska vara i restavfallspåsen. Resterande innehåll är felsorterat.

Goda exempel

Textilinsamlingen blev en nationell snackis under 2025

Inlämningen av textil ökade avsevärt med anledning av den nya lagstiftningen som trädde i kraft 1 januari 2025 när krav på separat insamling och återvinning av textilavfall från hushåll och verksamheter infördes.

Den nya lagstiftningen vållade stor mediedebatt och satte ljuset på den ohållbara klädkonsumtionen. VA SYD valde därför att fokusera på beteendeförändring genom kampanjen "Älska dina kläder". Kampanjen togs fram av internt och med fem modiga VA SYDare som frontfigurer. De delade med sig av tankar kring sina garderober och gav värdefulla tips för en hållbar klädkonsumtion. Under året har kampanjen syns på alla VA SYDs sopbilar, i sociala medier, på VA SYDs webbplats samt på bussar och tåg i Burlöv och Malmö under hela november och på Eurosizetavlor i hela Malmö under en vecka.



Figur 6. VA SYDs fordon fick sällskap av VA SYDare som visade upp sina mest älskade plagg från sina garderober.

Så här gick det för VA SYDs mobila insamlingstjänst Pop-up Returen 2025

Med ökad tillgänglighet och fler platser som kan nås utan bil har Pop-up Returen gjort succé.

Tjänsten underlättar för både källsortering, återbruk och återanvändning istället för att avfall kastas osorterat i restavfallet. Under 2025 gjorde Pop-up Returen 36 stopp runt om i Malmö och Arlöv. På våren ökade antalet besökare med hela 9 procent jämfört med förra våren och på årsbasis ökade besökarantalet med 5 procent.



Figur 7. Pop-up Returen bidrog främst till ökad utsortering av grovavfall, farligt avfall och elavfall.

Delmål 3.2 Antalet skräp på land och vid vatten ska vara 50 procent färre år 2030

Nedskräpning bidrar till att stadsmiljöer upplevs som mindre trevliga och otrygga vilket gör att stora kostnader för kommunerna läggs på att ta hand om skräpet. Nedskräpningen har dessutom en stor miljöpåverkan eftersom mycket av det avfall som slängs på land till slut hamnar i våra vattendrag och i havet.

Resultat 2025 delmål 3.2

Mängden nedskräpning i Burlövs kommun och i Malmö stad mäts med Håll Sverige Rents metod. Skräpmätningar mäter hur det ser ut i "en ögonblicksbild", alltså hur mycket skräp du kan förvänta dig att se om du besöker platsen för mätningen vid en slumpmässigt vald tidpunkt under mätperioden. Kommunernas ordinarie städning pågår under hela mätningen, så resultaten visar hur mycket skräp som ligger på marken "inklusive" städning.

Resultatet för 2025 redovisar en ögonblicksbild från en specifik plats och vecka när mätningen genomfördes. Malmö är en stor stad där många människor vistas vilket ofta leder till mer nedskräpning.

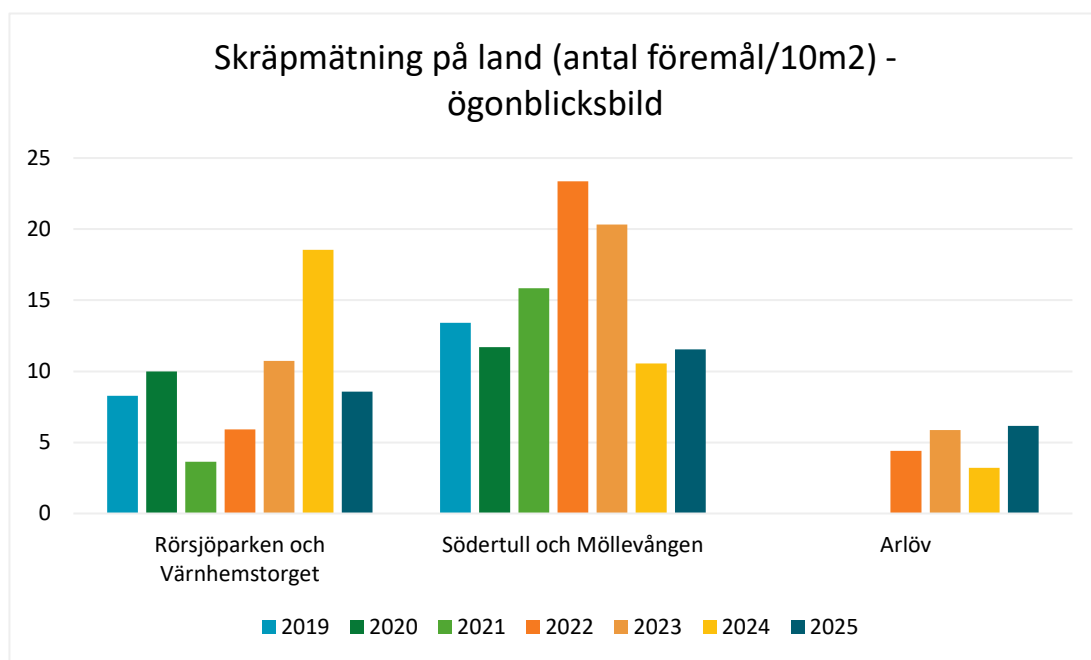


Diagram 10. Diagrammet visar ett genomsnittligt antal skräpföremål per 10 kvadratmeter under en vecka. Håll Sverige Rents modell har använts för beräkningen.

Skräpmätningar görs även vid hav och vattendrag. I Malmö görs skräpmätningen på Ribersborgsstranden. Det är en välkänd plats i staden där det ofta är mycket folk i rörelse under hela året, med högst antal besökare under framförallt vår- och sommarmånaderna.

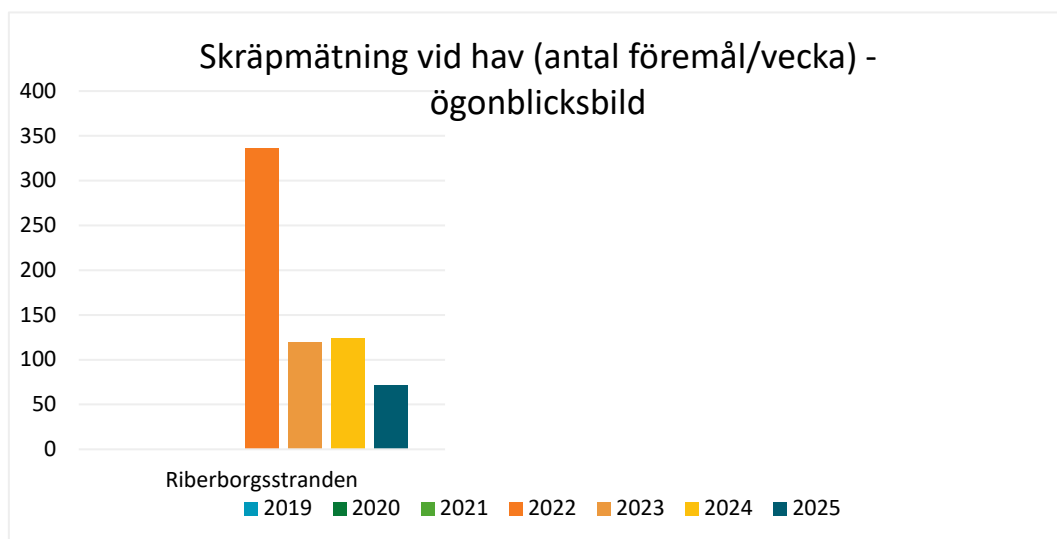


Diagram 11. Diagrammet visar ett snitt för antalet skräpföremål vid hav per vecka. Håll Sverige Rents modell har använts för beräkningen.

De fem vanligaste skräpföremålen på mätplatserna 2025

Till varje skräpplockning redovisas ett facit. I facit redovisas bland annat vilken typ av föremål som förekommer mest. Det vanligaste skräpföremålet år 2025 på alla områden är även detta året cigarettfimpen.

”Trots att rökning minskar och fimparna blivit färre i skräpmätningarna, är nikotinskräp fortfarande den största skräpkategorin i svenska stadskärnor. Skräp från mat och dryck som intas ”on the go” utgör 10 procent av allt skräp och här är det skräp från godis, glass och snacks som är vanligast. Trots lagstiftning och förbud mot flera engångsprodukter i plast fortsätter vissa av dem att hittas i stora mängder i både stadsmiljö och på stränder” (Källa: Håll Sverige Rents skräppapport 2025).

Tabell 2. Tabellen visar de fem vanligaste skräpföremålen 2025.

Rörsjöparken och Värnhemstorget	Södertull och Möllevången	Arlöv	Riberborgsstranden
Cigarettfimp	Cigarettfimp	Cigarettfimp	Cigarettfimp
Snusprilla brun	Snusprilla vit	Snusprilla vit	Nötter, frön, och skal från dessa
Snusprilla vit	Papper/Kartong, övrigt	Plast, övrigt	Godis-/snacks-/glassförpackning
Servetter	Snusprilla brun	Papper/Kartong, övrigt	Snusprilla vit
Godis-/snacks-/glassförpackning	Plast, övrigt	Godis-/snacks-/glassförpackning	Servetter

Nedskräpningsböter

Det är olagligt att skräpa ner i Sverige enligt Miljöbalken lag (2016:782). Den som skräpar ner kan få böter eller till och med fängelse om nedskräpningen är mer omfattande. Mindre nedskräpning, till exempel om du slänger snabbmatsförpackningar, glas- och plastflaskor eller andra engångsartiklar på marken, kan leda till en skräpbot på 800 kronor. Antalet utdelade böter för nedskräpning har ökat kraftigt de senaste åren men är fortfarande relativt låg. Under 2025 delades 65 stycken nedskräpningsböter ut i Malmö. Källa: Polismyndigheten.

Fördjupningsämne 2025: farligt avfall (FA)

Delmål 3.3 Allt farligt avfall ska sorteras rätt senast år 2030

Farligt avfall är avfall som innehåller hälso- och miljöfarliga ämnen som inte ska spridas vidare i kretsloppet. Det är därför extra viktigt att det sorteras ut rätt och behandlas separat. Insamlingssystemen behöver också garantera en god arbetsmiljö för de som ska hantera det farliga avfallet. Enligt lagstiftningen ska Kretsloppsplanen innehålla mål för att minska det farliga avfalllets spridning i kretsloppet.

Farliga ämnen kan finnas i väldigt små mängder i olika produkter men sammantaget kan de göra stor skada om de hamnar fel. Det är därför viktigt att det farliga avfallet sorteras ut och lämnas in på rätt sätt och på rätt plats.

Genom att omvandla avfall till nya råvaror och ta hand om miljöfarliga ämnen bidrar vi till ett cirkulärt samhälle och en mer hållbar framtid. I en värld där resurser är begränsade och miljöutmaningarna växer. Miljöfarliga ämnen tas omhand i säkra processer, och fungerande produkter eller komponenter får leva vidare och material återvinns.

Resultat 2025 delmål 3.3

Mängden farligt avfall redovisas genom en ögonblicksbild från plockanalyser. Under 2025 gjordes tio plockanalyser, fem stycken på restavfall från villaområden och fem stycken på restavfall från flerbostadsområden. Plockanalyserna indikerar en högre andel felsorterat farligt avfall än förra året. Samtidigt ligger mängden insamlat farligt avfall kvar på samma nivå som 2024, med ungefär 7 kg per person. Med tanke på att resultaten pekar på att farligt avfall ökar i restavfallet behöver VA SYD göra fler riktade insatser för att öka kunskapen om vad som är farligt avfall, hur farligt avfall ska sorteras och samtidigt öka kunskapen om var farligt avfall kan lämnas in.

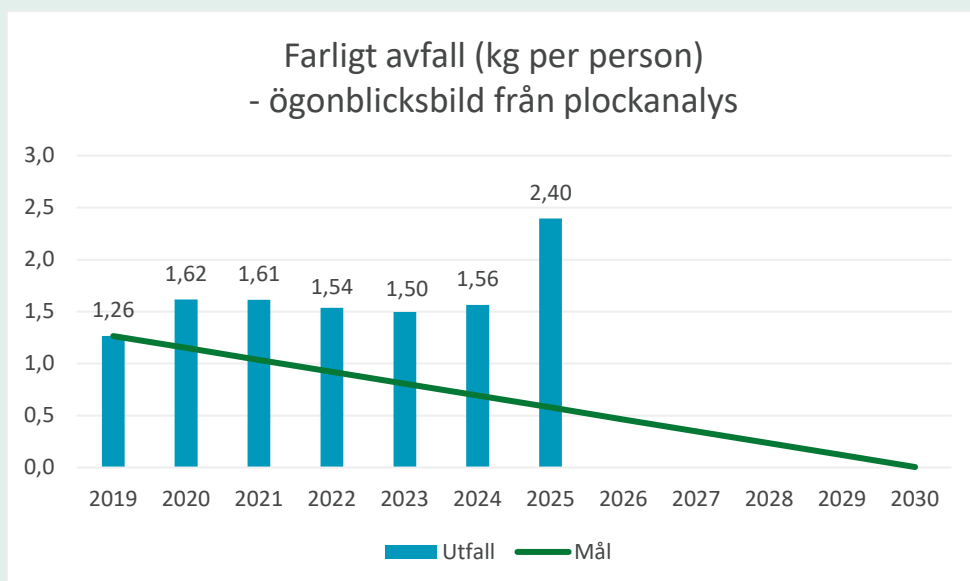


Diagram 12. Diagrammet visar mängden farligt avfall som hittats i restavfallet i Burlövs kommun och Malmö under tidsperioden år 2019 till 2025. Resultatet baseras på genomförda plockanalyser.

De mest felsorterade elektronikprodukterna

I alla de tio delprov som utfördes på insamlat restavfall fann vi felsorterade el- och elektronikprodukter. Lägsta nivå var 0,022 kg per hushåll och vecka och högsta nivå var 0,196 kg per hushåll och vecka. Det resulterar i ett medelvärde för alla delproven på 0,072 kg per hushåll och vecka.

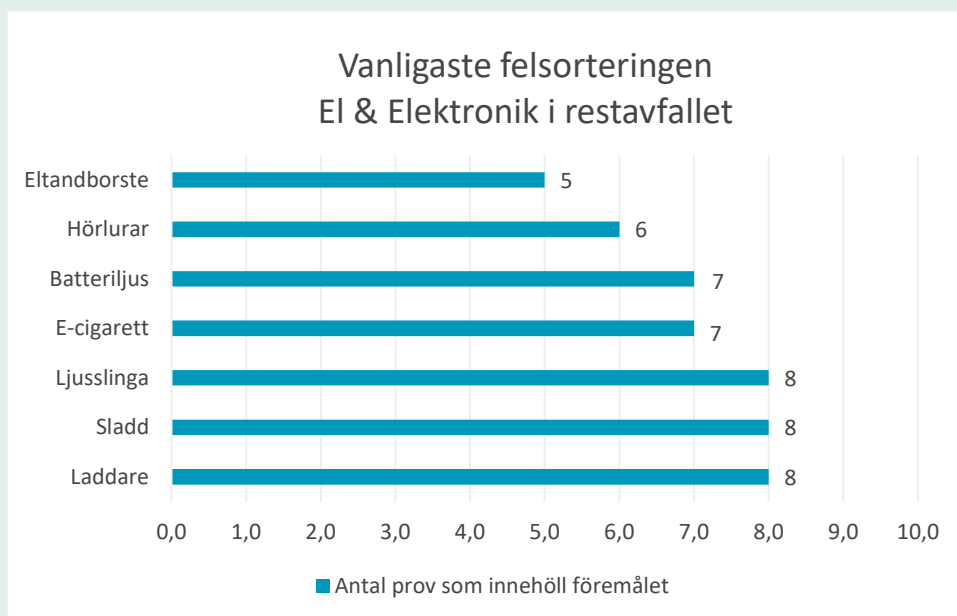


Diagram 13. Diagrammet visar resultatet av 10 genomförda delprovsanalyser av restavfallet i Burlövs kommun och Malmö under år 2025. Diagrammet visar de vanligast förekommande el och elektronikdelar som felaktigt hamnat i restavfallet baserat på vilken typ av föremål det är och hur många delprov som innehöll föremålet.

Övrigt farligt avfall

Med hjälp av plockanalyserna kan vi se att det finns en okunskap i samhället om vad som är farligt avfall. I sammanställning redovisas antalet föremål av farligt avfall som hittades i delproven av plockanalyserna. De vanligast förekommande farligt avfallsföremålen utöver el- och elektronikprodukter var fuktabsorbenter, tändare och nagellack.

Tabell 3. Tabellen visar antalet föremål per delprov av farligt avfall som fanns i restavfallet i Burlövs kommun och Malmö under 2025. Resultat baseras på genomförda plockanalyser på totalt 10 delprov.

Antal föremål per delprov	Kanyler	Läkemedel	Övrigt farligt avfall	Batterier	Ljuskällor
Medelvärde	16	11	9	17	8
Maxvärde	31	50	23	41	19
Minvärde	4	0	2	8	0

Lustgastuber

2025 var året då avfallshanteringen fick stora problem och kostnader till följd av lustgastuber. Gastuberna, som när de slängdes felaktigt i restavfallet, orsakade stora problem i avfallshanteringskedjan. Exploderande tuber i förbränningsanläggningar ledde till avbrott i produktionen av fjärrvärme och el, vilket resulterade i både ekonomiska och arbetsmiljörelaterade utmaningar för kommunerna.



Figur 8. Lustgasflaskor ska sorteras och lämnas in som farligt avfall.

Under de senaste åren har användningen av lustgas som berusningsmedel ökat markant bland både ungdomar och vuxna. Regeringen agerade för att skydda människor från skador orsakade av lustgas och från den 1 juli 2025 är det förbjudet att sälja lustgas i berusningssyfte.

Goda exempel

VA SYDs mobila tjänst Pop-up Returen bidrar till att mer farligt avfall hamnar på rätt ställe

Den mobila tjänsten Pop-up Returen har bland annat till uppgift att underlätta insamlingen av farligt avfall för de som inte har bil eller av olika skäl har svårt att ta sig till återvinningscentralerna i utkanten av Malmö. Under 2025 samlade Pop-up Returen in totalt 26 ton el och farligt avfall.

VA SYDs Samlaren ökar tillgängligheten och underlättar för medborgarna

Samlaren är en stor grå box med olika fack som hjälper oss att samla in småelektronik. Samlaren finns utplacerad hos flera olika servicefunktioner runtomkring i både Malmö och i Burlöv. Sedan hösten 2025 utökades antalet Samlare från 17 till 18 stycken när ytterligare en Samlare hittade sitt hem hos ICA Nära i Åkarp.

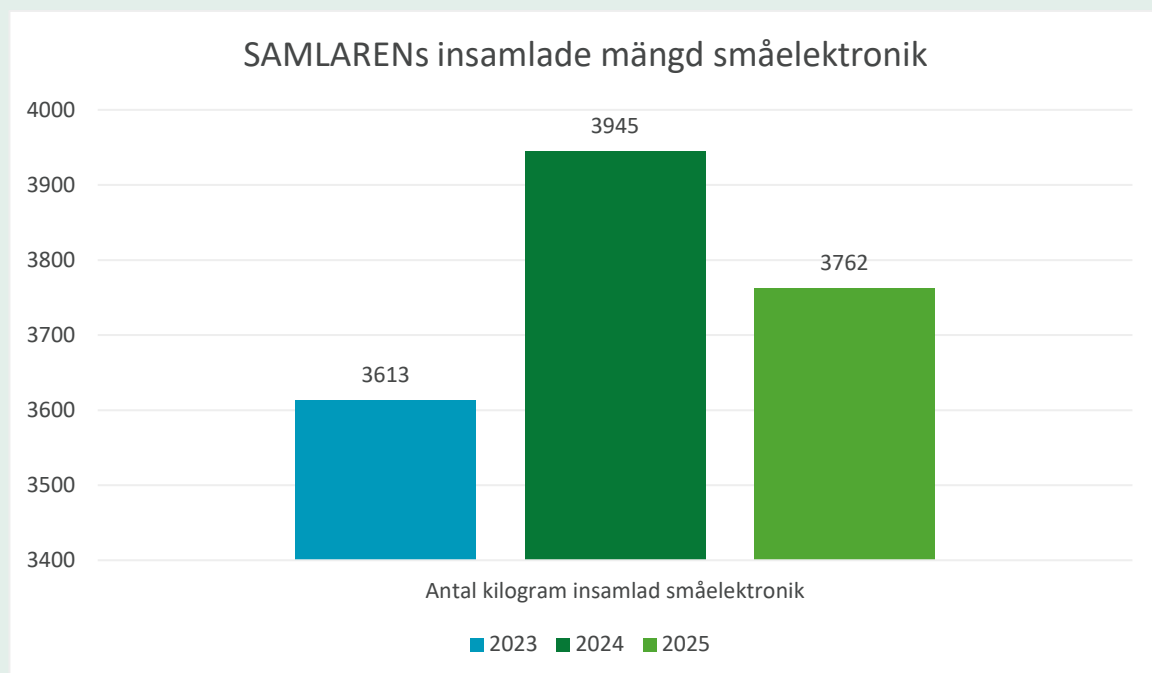


Diagram 14. Diagrammet visar mängden småelektronik som har samlats in med hjälp av SAMLAREN. Mängden redovisas i kilogram.

Målområde 4 - Förtroende och samverkan

Förtroende och samverkan krävs för att säkerställa kretsloppsplanens genomförande. Många olika aktörer, såväl offentliga som privata, behöver samverka för att vi ska kunna nå målen i kretsloppsplanen. Den enskilda medborgarens tilltro till avfallssystemet och upplevelse av återbruk och avfallshantering är också avgörande för hur långt vi kommer.

Delmål 4.1 Användarnas förtroende har ökat för hela avfallskedjan år 2030

En grundförutsättning för att få fler att sortera ut sitt avfall är att avfallshanteringen upplevs som pålitlig ur alla hållbarhetsaspekter och att den är tillförlitlig för användarna. Med användare menas de som bor, verkar och vistas i kommunerna. Avfallskedjan har många aktörer och för att avfallshanteringen ska hålla hög kvalitet krävs att samtliga aktörer gör på rätt sätt, allt i från avfallslämnare via insamlare till avfallsbehandlare.

Resultat 2025 delmål 4.1

En förtroendemätning görs utifrån enkäter med frågor om kunderna har ett förtroende för att det avfall som kommunen samlar in behandlas och återvinns på ett riktigt sätt. Startvärdet för förtroendemätningarna varierar mellan 2020–2024 och nästa mätning ska göras 2026 för samtliga målgrupper. Därefter kommer vi regelbundet följa förtroendet vartannat år.

Mätningen visar att VA SYD har ett högt förtroende och det är viktigt att vi fortsätter värna om det.

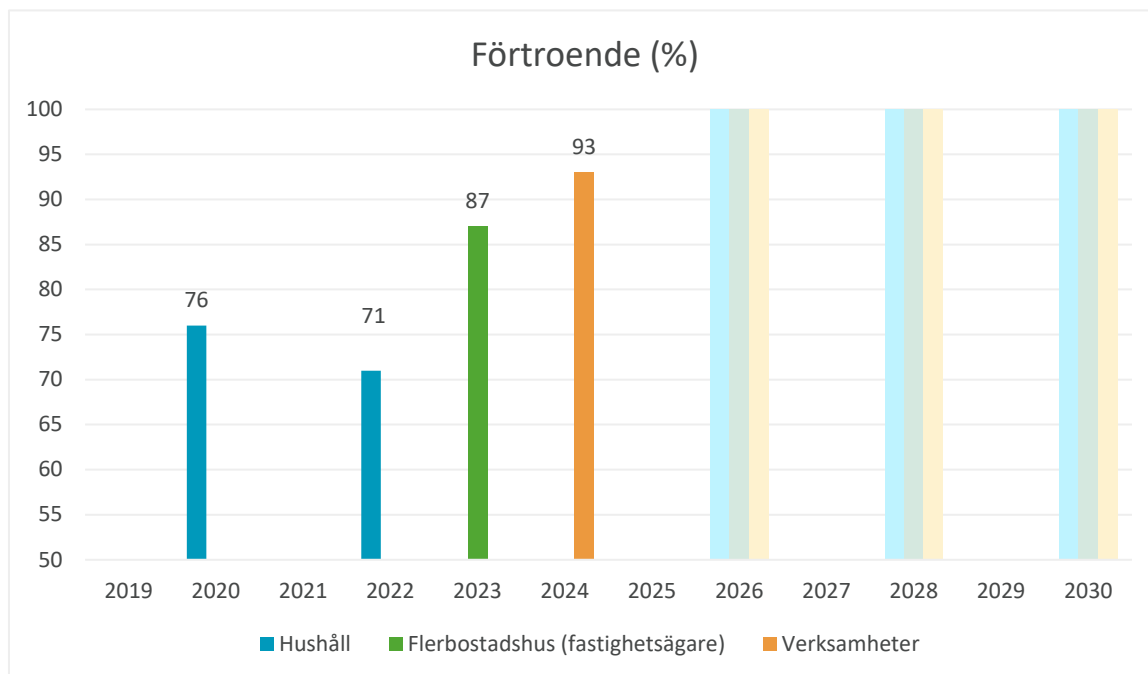


Diagram 15. Diagrammet visar hur stort kundernas förtroende är för att det avfall som kommunen samlar in, behandlas och återvinns på ett bra sätt. Förtroendet mäts genom enkätsvar i förtroendemätningar.

Delmål 4.2 En tillgänglig avfallshantering som styr uppåt i avfallshierarkin år 2030

Genom ett ömsesidigt kunskaps- och erfarenhetsutbyte kan stadsplaneringen och avfallshanteringen stötta varandra och skapa ett mervärde i byggandet av den hållbara, täta och gröna staden. Det finns behov av att kommunerna tillsammans kan skapa välfungerande avfallstjänster, så som framkomliga och flexibla transporter, trygg arbetsmiljö och en god boendemiljö, samt platser för delande och återbruk som kan nås till fots och med cykel.

Resultat 2025 delmål 4.2

När det gäller delmål 4.2 är det svårt att ta fram en kvantitativ uppföljningsmetod. VA SYD har därför valt att fokusera främst på den samverkan som sker tillsammans med Malmö stad och Burlövs kommun inom stadsplaneringsprocessen. Nedan finns en redogörelse för de vanligaste och viktigaste samverkansområdena.

Malmö stad

Fördjupade översiktsplaner

Avfallsavdelningen på VA SYD ingår ofta i referens- och arbetsgrupper när staden tar fram fördjupade översiktsplaner (FÖP) som komplement till översiktsplanen (ÖP). Det är stadsbyggnadskontoret (SBK) som leder FÖP-arbetet.

Under 2025 deltog VA SYD avfall i FÖP Jägersro.

Startblocket

Tidigt i planeringsprocessen, i samband med plananmälan eller planbesked, stämmer SBK av med berörda förvaltningar inklusive VA SYD i forumet Startblocket. Tidigare hölls ett startblocksmöte cirka en gång per månad. Nu sker det istället genom ett utskick som besvaras via mail.

Under 2025 besvarades 10 utskick som totalt omfattade cirka 40 ärenden.

Startmöten

När detaljplaneprocessen drar igång kallar SBK i de allra flesta fall till ett startmöte där ärendet redovisas och tidiga resonemang kring det aktuella förslaget förs.

Under 2025 hölls cirka 6 startmöten.

Planprogram

VA SYD avfall yttrade sig under 2025 på planprogrammet för Västra Hyllie Pp 6052.

Detaljplaner

Totalt yttrade sig VA SYD gällande 33 detaljplaner under 2025. Under 2025 inkom 27 nya detaljplaneremisser och dessutom lämnades yttrande på ytterligare 6 granskningsförslag på detaljplaner som varit ute på samråd.

Övriga dialogmöten i samverkan med bygglovsrådgivning

Vid behov sker uppföljande möten under själva framtagandet av detaljplanerna för att stämma av avfallslösningar. Dessa möten kan ske både på SBKs och VA SYDs initiativ. Oftast representeras VA SYD av både plan- och bygglovskompetens. Vid en del tillfällen deltar även VA SYDs driftsfunktion.

Storstadspaketet, både planering och realisering

VA SYD ingår i referensgrupper för idéstudier och förstudier för MalmöExpressen (MEX-linjerna) och bistår med underlag. När de olika delsträckorna genomförs sker ofta ytterligare dialog för att säkerställa att målkonflikter inte uppstår.

Riktlinjer för avfallshantering

VA SYD deltar i Fastighets- och gatukontorets (FGKs) och SBKs gemensamma projekt Riktlinjer för avfallshantering. Riktlinjerna kommer att färdigställas under 2026.

Samverkan Återvinningsstationer -ÅVS

VA SYD samverkar förvaltningsövergripande när det gäller bibehållande av, och etablering av nya, platser för återvinningsstationer i både Malmö och i Burlöv.

Under 2025 hölls ett förvaltnings- och kommunövergripande samverkansmöte, samt ett avstämningsmöte i Burlöv. Ett flertal mindre avstämningar om specifika platser gjordes också.

Bygglov

VA SYD har en löpande dialog med bygglovsfunktionen på SBK och lämnar yttrande på bygglovsansökningar inför bygglov. VA SYD stöttar också med en omfattande rådgivning till fastighetsägare, byggherrar, projektörer och arkitekter både inför och i samband med bygglovsansökningar.

Under 2025 hanterades cirka 240 ärenden i samband med bygglovsansökningar.

Inför större evenemang som Malmöfestivalen, Våruset, Blodomloppet eller liknande förs en nära dialog mellan stadens evenemangsfunktion och VA SYDs driftsfunktion om hur avfallet kan tas om hand på bästa sätt.

Burlövs kommun

Översiktsplan för Burlöv

VA SYD har under 2025 svarat på samrådsförslaget och granskningsförslaget för Översiktsplan Burlöv 2045 (ÖP).

Detaljplaner

Under 2025 lämnades yttrande på ytterst få detaljplaner.

Bygglov

VA SYD har en löpande dialog med bygglovsfunktionen inom Burlövs kommun och lämnar yttrande på bygglovsansökningar inför bygglov. Under 2025 hanterades enbart ett fåtal ärenden i samband med bygglovsansökningar.

VA SYD stöttar också med en omfattande rådgivning till fastighetsägare, byggherrar, projektörer och arkitekter både inför och i samband med bygglovsansökningar.

Övriga dialogmöten i samverkan med bygglovsrådgivning

Vid behov sker uppföljande möten under själva framtagandet av detaljplanerna för att stämma av avfallslösningar. Dessa möten kan ske både på Burlövs kommuns och VA SYDs initiativ. Oftast representeras VA SYD av både plan- och bygglovskompetens. Vid en del tillfällen deltar även VA SYDs driftsfunktion.

Goda exempel

VA SYDs stadsutvecklingsenhet arrangerad Trestadsmöte i Malmö

Den 14-15 maj 2025 genomfördes ett Trestadsmöte i Malmö tillsammans med Stockholm och Göteborg för att prata om byte erfarenheter inom avfallsområdet ur ett stadsplaneringsperspektiv. Trestadsmöten är viktiga forum för kunskapsutbyte och ger möjligheten att få se hur andra kommuner har hittat sin lösning på gemensamma förändringskrav inom avfallsområdet.

Vid det här tillfället erbjöds det tre olika studiebesök, bland annat på Citadellsvägen i Malmö där det pågår stadsomvandling från genomfartsled till blandad stad. Här diskuterades frågor som hämtning av avfall inom gångfartsområde och bärighetsproblematik för hämtningsfordon. Efter en mötes- och diskussionsvända på VA SYDs huvudkontor blev det ytterligare ett studiebesök. Den här gången hos VA SYDs mobila insamlingstjänst Pop-up Returen som just den här dagen gästade Värnhemstorget. Dag två blev det en heldags studiebesök i Varvsstaden. Dagen inleddes med en föreläsning om själva stadsutvecklingsområdet och dess huvudfokus på att ta vara på det som redan finns, som exempelvis att undvika att riva befintliga byggnader och i de fall då byggnaderna revs ta vara på byggmaterialen och återanvända dem i så stor utsträckning som möjligt i den nya byggnationen. Efter föreläsningen blev det gemensam rundvandring i området för att kika på bland annat de nyetablerade avfallslösningar i de nya bostadskvarteren i Varvsstaden.



Figur 9. Trestadsmötets besök på Citadellsvägen där det pågår omvandling från genomfartsled till en ny stadsdel med boende, verksamheter, kontor och servicefunktioner.



Figur 10. Trestadsmötet hann även med ett besök hos VA SYDs Pop-up Returen när den gästade Värnhemstorget.

Kretsloppsplanen anordnade Nästanhalvtidskonferens

Under 2025 var det nästan halvtid för Kretsloppsplanens genomförandetid och då passade VA SYD på att tjuvstarta genom att arrangera en Nästanhalvtidskonferens. Där presenterades en hel kavalkad av goda exempel som genomförts med stöd av Kretsloppsplanen.

Ett av de mest uppskattade inslagen var Blombukettens äldreboende i Malmö stad som berättade om hur de arbetat med avfallsminimering i sina olika verksamhetsdelar. Genom att titta på sina inköp, rutiner och vanor hittade de två avfallsmängder som stack ut, nämligen engångshandskar och kontinensskydd. Under året som följde arbetade de aktivt med att införa nya rutiner för bland annat inköpen av engångshandskar och inkontinensskydd. Personalen hjälptes åt och stöttade varandra för att få till nya vanor framförallt när det gällde användningen av engångshandskar. Och det gav fina resultat. De minskade sina inköp och gjorde även ekonomiska besparingar som följd. Det visade sig också att förändringarna inte bara gav ekonomiska resultat, utan också kvalitativa vinster som minskad miljö- och klimatpåverkan och en bättre arbetsmiljö för personalen.

Efter presentationen på Nästanhalvtidskonferens i april 2025 blev Blombukettens avfallsminimeringsarbete uppmärksammat av flera förvaltningar inom Malmö stad, men också nationellt genom den nationella branschorganisationen Avfall Sverige som valde att lyfta fram Blombukettens arbete som ett vinnande koncept även ur ett nationellt avfallsperspektiv. Eftersom det stundtals blev en väldigt hög efterfrågan på föreläsningar och inspirationsträffar med Blombukettens företrädare hoppade VA SYD in och hjälpte till. Tillsammans tog VA SYD och Blombuketten fram en film där Therése och Maria från Blombukettens äldreboende berättar om deras utvecklingsresa inom avfallsminimering. Filmen finns tillgänglig för alla och ni hittar den här på VA SYDs hemsida: <https://www.vasyd.se/artiklar/radgivning-verksamheter/avfallssnala-verksamheter>

Avfallssnåla verksamheter - kostnadsfri rådgivning för kommunala verksamheter

Sidan uppdaterad: 2026-02-13 14:41

Innehållsansvarig: [webbredaktionen](#)

Det bästa avfallet är det som aldrig skapas. Därför erbjuder VA SYD kommunala verksamheter i Malmö stad och Burlövs kommun konceptet Avfallssnåla verksamheter. Det innebär att verksamheterna coachas i att bli mer resurssmarta och minska sitt avfall.

Är ni en kommunal verksamhet i Malmö stad eller Burlövs kommun som vill arbeta smartare för att minska ert avfall? VA SYD har tagit fram konceptet Avfallssnåla verksamheter, som ett stöd och inspiration. Konceptet Avfallssnåla verksamheter är kostnadsfritt och innebär att verksamheterna coachas i att bli mer resurssmarta och minska sitt avfall.



Figur 11. På VA SYDs hemsida finns filmen om Blombukettens utvecklingsresa inom avfallsminimering tillgänglig för alla er som är nyfikna.

Avslutningsvis – några ord från projektledaren för Kretsloppsplanen

Nu har vi nått fram till slutet av Uppföljningsrapporten för 2025. Tack vare alla de rekordmånga remissvar som våra förvaltningar i Malmö stad och Burlövs kommun, MKB och VA SYD har skickat in har det varit ett sant nöje att sammanställa årets rapport. Det händer verkligen mycket överallt på en och samma gång och det är verkligen jättebra!

Men vi kan också konstatera att det fortfarande finns en hel del saker kvar att lösa. Så vi behöver fortsätta kämpa på tillsammans. Håll gärna fast vid att vi kommer närmre våra mål genom att samarbeta, hjälpa och stötta varandra eftersom det just i de där stunderna som lösningar och möjligheter har en tendens att dyka upp mitt framför näsan på oss. Ta vara på chansen när den dyker upp!

Maria Olsbäck, VA SYD

